Oświadczenie złożone
przez senatora Wadima Tyszkiewicza
na 67. posiedzeniu Senatu
w dniu 27 października 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Waldemara Żurka oraz do ministra spraw wewnętrznych i administracji Marcina Kierwińskiego

Szanowni Panowie Ministrowie!

Zwracam się do Panów w sprawie, którą sygnalizują mi lubuscy samorządowcy, tj. w sprawie coraz słabszej ochrony pracowników samorządowych przed hejtem, pomówieniami i nieuzasadnionymi oskarżeniami oraz narastającego problemu zakłócania porządku w urzędach. Podobne głosy płyną także z innych regionów.

Pracownicy urzędów coraz częściej narażeni są na obraźliwe sformułowania, groźby i próby szantażu, których celem jest wymuszenie korzystnego rozstrzygnięcia lub natychmiastowej obsługi. Dochodzi do wtargnięć do pomieszczeń niedostępnych dla interesantów i odmowy ich opuszczenia. Takie zachowania próbują niekiedy legitymizować nawet osoby sprawujące mandat parlamentarzysty lub radnego. Narasta też problem nagrywania pracowników bez ich wiedzy i publikowania przerobionych, wyrwanych z kontekstu nagrań w mediach społecznościowych.

Wiele z tych zachowań wypełnia znamiona wykroczeń i przestępstw, m.in. z art. 51 i 107 kodeksu wykroczeń oraz art. 193, 212, 224 §2 i art. 226 §1 kodeksu karnego. Problemem jest jednak nieskuteczne egzekwowanie przepisów. Postępowania trwają długo i często kończą się odmową wszczęcia lub umorzeniem z powodu braku interesu społecznego, a pracownicy rzadko decydują się na prywatny akt oskarżenia czy pozew – ze względu na koszty i obawę przed eskalacją. Ponadto, zgodnie z art. 115 §13 pkt 4 kodeksu karnego, pracownik samorządu pełniący wyłącznie czynności usługowe nie jest funkcjonariuszem publicznym i nie może korzystać z ochrony przewidzianej dla tej grupy, choć ustawodawca przyznał ją m.in. nauczycielom, lekarzom i ratownikom medycznym. Jako wieloletni prezydent miasta wiem, że takie sytuacje odbijają się na jakości pracy urzędów i zniechęcają do pracy w samorządzie. Podkreślam przy tym, że nie chodzi o ograniczenie krytyki władz, prawa dostępu do informacji publicznej ani uprawnień senatorów, posłów i radnych, lecz o przeciwdziałanie nadużywaniu praw kosztem innych osób.

Ze wszystkich powyższych względów zwracam się do Panów Ministrów z następującymi pytaniami.

1. Czy Ministerstwo Sprawiedliwości rozważa objęcie wszystkich pracowników samorządowych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych ochroną prawną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych?
2. Czy prokurator generalny rozważa wydanie wytycznych dotyczących oceny interesu społecznego – chodzi o art. 60 §1 kodeksu postępowania karnego – w sprawach o czyny popełnione na szkodę pracowników samorządowych w związku z ich pracą?
3. Czy Ministerstwo Sprawiedliwości planuje zmiany ułatwiające dochodzenie ochrony przed zniesławieniem w mediach społecznościowych, w tym określenie odpowiedzialności zarządzających serwisami i administratorów grup?
4. Czy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji rozważa uregulowanie zasad nagrywania pracowników przez interesantów w urzędach oraz publikowania takich nagrań?
5. Jakie działania planuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, aby wesprzeć samorządy w zapewnieniu bezpieczeństwa w urzędach, w tym w zakresie reagowania Policji na zgłoszenia, oraz edukacji mieszkańców o kompetencjach organów samorządu?

Pracownicy samorządowi wykonują zadania publiczne w imieniu wspólnoty samorządowej. Aby mogli robić to rzetelnie i bez lęku, państwo musi zapewnić im realną ochronę.

Wadim Tyszkiewicz